

Rapport

Forvaltningsrevisjon av selvkost i Andebu kommune

Oslo, 13. mai 2016

Rapporten er utarbeidet for oppdragsgiver, og dekker kun de formål som med denne er avtalt. All annen bruk og distribusjon skjer for oppdragsgivers regning og risiko. BDO vil ikke kunne gjøres ansvarlig overfor en tredjepart.

Innholdsfortegnelse

1. Sammendrag	3
2. Innledning	4
2.1. Bakgrunn og formål	4
2.2. Problemstillinger og revisjonskriterier	4
2.2.1. Oversikt over problemstillinger	4
2.2.1.1. Nærmere om problemstilling 1 - korrekt beregning av henførbare kostnader til gebyrområdene	4
2.2.1.2. Nærmere om problemstilling 2 - behandling av selvkostfond	5
2.2.1.3. Nærmere om problemstilling 3 - Hvordan har Andebu håndtert skillet mellom næringsavfall og husholdningsavfall?	5
2.3. Metode og gjennomføring	6
2.4. Avgrensning og begrensninger	6
3. Kommunens håndtering av etterkalkylene til gebyrområdene	7
3.1. Faktabeskrivelse	7
3.1.1. Kontroll av etterkalkyle for 2015 på relevante gebyrområder	7
3.1.2. Kommunen har et mer aktivt forhold til VESAR enn VIV når det gjelder samhandling gjennom året. For begge selskapene gir årsregnskapene grunnlag for vurdering av selvkost.	7
3.2. Våre vurderinger vedrørende etterkalkylene	9
3.3. Vår konklusjon vedrørende etterkalkylene	11
4. Kommunens håndtering av selvkostfond	11
4.1. Faktabeskrivelse	11
4.1.1. Behandling av kommunens selvkostfond	11
4.1.2. Håndtering av selvkostfond i forbindelse med kommunesammenslåingen	12
4.2. Våre vurderinger vedrørende selvkostfondene	13
4.3. Vår konklusjon vedrørende selvkostfondene	14
5. Kommunens håndtering av skillet mellom nærings- og husholdningsavfall	14
5.1. Faktabeskrivelse	14
5.2. Vurderinger knyttet til skillet mellom nærings- og husholdningsavfall	15
5.3. Vår konklusjon vedrørende skillet mellom nærings- og husholdningsavfall	15
6. Høringsuttalelse	16
7. Vedlegg	17
7.1. Oversikt over mottatt dokumentasjon	17
Oversikt over dokumentasjon som er innhentet av BDO	17
7.2. Mindre forhold som er omtalt i rapporten og som kan utbedres	17
7.3. Beskrivelse av kostnadselementene i selvkostkalkylen	17
7.3.1. Kontroll av direkte henførbare kostnader	17
7.3.2. Kontroll av indirekte henførbare kostnader	18
7.3.3. Kontroll av kapitalkostnader	19

1. Sammendrag

Kontrollutvalget i Andebu kommune har besluttet at det skal gjennomføres en forvaltningsrevisjon av kommunens håndtering av selvkost. Det fremgår av noteopplysningene i kommunens årsregnskap for 2015 at det er utarbeidet tall for selvkost innenfor tjenestene vann, avløp, renovasjon, slam (VARS), feiing, byggesaksbehandling, planarbeid og kart/delingsforretning.

Formålet med forvaltningsrevisjonen er å vurdere om kommunen behandler selvkosttjenestene i henhold til lov og forskrift, og kontrollutvalget har vedtatt følgende problemstillinger for forvaltningsrevisjonen:

Problemstillinger selvkost	
1.	Har Andebu kommune beregnet henførbare kostnader til gebyrområdene korrekt, og gir selvkostkalkylene et riktig uttrykk for selvkost på de respektive tjenestene?
2.	Har Andebu kommune behandlet de aktuelle selvkostfondene korrekt?
3.	Har Andebu kommune foretatt avgrensninger mellom innsamling og behandling av husholdningsavfall og næringsavfall slik at det ikke foretas kryssubsidiering av næringsavfallet?

For den første problemstillingen har vi gjennomgått etterkalkylene 2015 for vann, avløp, renovasjon og slam. Kommunens utarbeidelse av disse etterkalkylen er tilfredsstillende, herunder håndteringen av direkte og indirekte kostnader, samt kapitalkostnader. Det er avdekket enkelte mindre forhold som etter forvaltningsrevisors mening kan bedres, men de beløpsmessige effektene anses å være uvesentlige. Kommunen har satt ut tjenester til de kommunalt eide selskapene Vesar AS og Vestfold Vann IKS. Det er et tilfredsstillende grunnlag for å følge opp selvkost hos disse selskapene.

Den andre problemstillingen gjelder håndtering av selvkostfond, herunder avvikling av disse i forbindelse med kommunesammenslåingen. Kommunen har overført årets selvkostresultat for VAR-områdene til selvkostfondene, men det er ikke beregnet renter for 2015. Videre fremstår praksisen og håndteringen av selvkostfondene for feiing og byggesak noe uklar. Disse fondene ble opprettet i 2013, men det er ikke tillagt selvkostresultat for verken 2014 eller 2015.

Selv om kommunen de siste årene har igangsatt ekstraordinære tiltak for å bygge ned selvkostfondene, er det både for områdene vann og renovasjon innestående midler ved utgangen av 2015 som har stått i mer enn fem år.

Andebu kommune har tilstrekkelig oppmerksomhet på håndtering av dagens selvkostfond i forbindelse med kommunesammenslåingen, bl.a. ved at det innen utgangen av 2016 vil bli besluttet en tilfredsstillende måte å avslutte disse. De to løsningene som anses best egnet, er gjennom tilbakebetaling til dagens innbyggere eller ved sammenslåing av fondene i de tre kommunene. Disse to løsningene er begge i tråd med de mulige løsningene BDO skisserte i rapporten «Forvaltningsrevisjon av selvkost, Sandefjord kommune» i 2015.

Når det gjelder den siste problemstillingen har den vist seg å være lite aktuell i Andebu. Foruten fakturering av gebyrer er håndtering av husholdningsavfall satt bort til Vesar AS. Kommunen er heller ikke selv involvert i håndteringen av næringsavfall.

Forslag til tiltak

1. Kommunen bør etterberegne renter på selvkostfondene for 2015 og bokføre dette i regnskapet for 2016. Videre bør kommunen avklare hvordan fondene for feiing og byggesak skal håndteres, og eventuelt tillegge selvkostresultatene for 2014 og 2015. Vurderingen bør gjøres snarest slik at disse fondene kan håndteres hensiktsmessig i forbindelse med kommunesammenslåingen.

2. Innledning

2.1. Bakgrunn og formål

Sandefjord distriktsrevisjon har på vegne av kontrollutvalget i Andebu kommune engasjert BDO AS (BDO) til å gjennomføre en forvaltningsrevisjon av kommunens beregning av selvkost. Det er utarbeidet selvkostkalkyler innenfor tjenestene vann, avløp, renovasjon og slam (VAR), i tillegg til feiing, byggesaksbehandling og kart/delingsforretning. Revisjonen vil primært omhandle VAR-områdene, da disse er de økonomisk mest betydningsfulle¹.

Formålet er å vurdere om kommunen behandler selvkosttjenestene i henhold til lov og forskrift. I tillegg vurderes det hvordan kommunen har behandlet sine selvkostfond, og om disse er korrekt satt opp frem mot den kommende kommunesammenslåingen.

I denne rapporten presenterer vi resultatet av forvaltningsrevisjonen som viser vår vurdering av kommunens håndtering av selvkostområdene. Det gis en samlet konklusjon for hver problemstilling. Vårt arbeid og våre vurderinger bygger på de samtaler vi har hatt med representanter for kommunen og materialet som er stilt til vår disposisjon, herunder tilgang til kommunens modell for etterkalkyler. Våre analyser er begrenset til denne informasjonen. Vi har, så langt det lar seg gjøre, forsøkt å verifisere deler av informasjonen vi har mottatt, men dette er på ingen måte å anse som en ordinær revisjon eller en begrenset revisjon. Dersom vi har mottatt uriktig eller ufullstendige opplysninger, har vi ikke hatt anledning til å avdekke dette ut over overordnede rimelighetsvurderinger.

2.2. Problemstillinger og revisjonskriterier

Det var i utgangspunktet definert 10 problemstillinger, gjennom tilbudsprosessen og kommunikasjon med Sandefjord distriktsrevisjon er dette blitt bearbeidet til å omfatte tre problemstillinger.

2.2.1. Oversikt over problemstillinger

Ut fra formålet med prosjektet er det besluttet følgende problemstillinger:

1. Har Andebu kommune beregnet henførbare kostnader til gebyrområdene korrekt, og gir selvkostkalkylene et riktig uttrykk for selvkost på de respektive tjenestene?
2. Har Andebu kommune behandlet de aktuelle selvkostfondene korrekt?
3. Har Andebu kommune foretatt avgrensninger mellom innsamling og behandling av husholdningsavfall og næringsavfall slik at det ikke foretas krysssubsidiering av næringsavfallet?

2.2.1.1. *Nærmere om problemstilling 1 - korrekt beregning av henførbare kostnader til gebyrområdene*

Selvkost er det øvre nivå for gebyr på kommunale betalingstjenester. Selvkost skal beregnes for renovasjon, og kan i tillegg beregnes for en del andre tjenester dersom kommunestyret har vedtatt dette. Dette gjelder blant annet vann, avløp, feiing, byggesak og kart/delingsforretning.

Utgangspunktet i denne forvaltningsrevisjonen er de fire områdene som har størst betydning for kommunene økonomisk sett, og hvor kommunen har vedtak om selvkost:

- Vann

¹ Andebu kommune har heller ikke vedtak om selvkost for områdene «byggesak», «kart/delingsforretning», «plan» eller «feiing».

- Avløp
- Slam
- Renovasjon

Selvkost beregnes med utgangspunkt i regnskapet. Det må identifiseres hvilke kostnader som er henførbare, både direkte og indirekte, herunder kapitalkostnader. Særlig er det et spørsmål om henførbarhet knyttet til administrasjon. For indirekte kostnader vil spørsmålet være om hensiktsmessige og relevante fordelingsnøkler er benyttet, dvs. hvordan ressursbruket gir et godt uttrykk for andelen. Kapitalkostnader omfatter både direkte og indirekte tjenester, og henførbarhet av indirekte kapitalkostnader kan enten gjøres etter fordelingsnøkkel eller sjablonmessig. På bakgrunn av regnskapsdata og fordelingsnøkler og -kriterier, utarbeides en selvkostkalkyle. Denne sammenstiller kostnadene med inntektene, og et resultat beregnes og håndteres mot selvkostfond (dersom et slikt finnes).

Andebu kommune samarbeider med en rekke kommuner om avfallshåndtering gjennom selskapet Vesar AS (Vestfold Avfall og Ressurs AS). Selskapets oppgave er å samle inn og håndtere husholdningsavfall. Næringsrenovasjon er i sin helhet kjøpte tjenester fra privat sektor. Videre er feietjenesten satt bort til Sandefjord brannvesen. Ellers kjøper kommunen tjenester til blant annet områdene vann og slam/septik.

Selv om tjenester er satt bort til andre, vil likevel kommunen ha ansvaret for å utarbeide selvkostkalkyler med mindre avtalen også omfatter det å ha satt bort alt til selskapet. I dette ligger da eventuelt også gebyrinnkreving, regnskapsføring og selvkostkalkyler for de enkelte deltakende kommunene.

2.2.1.2. Nærmere om problemstilling 2 - behandling av selvkostfond

Årlige over- eller underskudd på selvkostkalkylene (etterkalkylen) skal overføres til selvkostfondet for hvert selvkostområde, samt at selvkostfondene også skal godskrives med kalkylerente. Selvkostfondene inngår i kommunens regnskaps som bundne fond og således synliggjøres de kalkulatoriske rentene for innestående på fondene også der. Også anvendelsen av selvkostfond bør kontrolleres, da dette skal nedbygges og tas inn som inntekt i kalkylene over 3-5 års periode.

I tilknytning til vurdering av selvkostfond er det interessant å undersøke hvordan kommunen har tenkt dette avvirket i forbindelse med den forestående kommunesammenslåingen med Sandefjord og Stokke kommuner i 2017. Spørsmålet er om avviklingen skal skje innen sammenslåing, eller om det skal holdes en form for reskontro for abonnenter fra ulike kommuner etter sammenslåing.

2.2.1.3. Nærmere om problemstilling 3 - Hvordan har Andebu håndtert skillet mellom næringsavfall og husholdningsavfall?

Husholdningsavfallet er omfattet av selvkost, mens det er fri konkurranse (og prissetting) om innsamling og behandling av næringsavfall. Miljødirektoratet har utgitt en veileder om beregning av avfallsgebyrer i medhold av avfallsforskriften kapittel 15. Denne ble utgitt, og temaene kanskje nærmere avklart, høsten 2014, så det er usikkert hvordan disse krav og veiledninger er tatt i bruk i Andebu kommune. Bl.a. skal det nå være et regnskapsmessig skille mellom disse avfallstypene. Uansett blir det viktig å kontrollere hvordan kommunen faktisk har håndtert dette skillet, uavhengig av den regnskapsmessige løsningen.

Risikoen knyttet til problemstillingen er om kostnader knyttet til næringsavfallet er henført til husholdningsavfallet og dermed kan utgjøre en kryssubsidiering av næringsavfallet. Vi ser i markedet at håndtering av næringsavfall har en lavere pris enn husholdningsavfallet fordi man ønsker å utnytte kapasitet i behandlingsanleggene, og at «finansieringen» kunne finnes i husholdningsdelen.

2.3. Metode og gjennomføring

I hovedsak er følgende metoder benyttet i de ulike fasene i undersøkelsen:

- Intervjuer med økonomisjef og representant fra tekniske tjenester i Andebu kommune, samt diverse mail og telefonkorrespondanse i etterkant.
- Analyse av kommunens beregninger av selvkost for 2015, samt analyse av kommunens regnskap for 2015 som danner grunnlaget for etterkalkylene.
- Dokumentanalyser, herunder årsregnskap med noter, årsrapporter, styrende dokumenter og saksframlegg i gebyrsaker.

Revisors vurderinger bygger i stor grad på Andebu kommunes modell for etterberegning av selvkost innenfor de enkelte gebyrområdene, og informasjon mottatt i intervju. Referatet fra disse intervjuene er blitt verifisert av informantene i samsvar med revisjonsstandarden. I tillegg er det mottatt dokumenter fra budsjettbehandlingen og behandling av saker knyttet til gebyrområdene. Vi har selv innhentet årsregnskap for Vesar AS og Vestfold Vann IKS. En fullstendig dokumentliste ligger i vedlegg 6.1.

I tilknytning til vurderingene er det visuelt brukt symboler. Disse gir uttrykk for vår subjektive oppfatning av kvalitet i rutiner og internkontroll i vurderingene. Symbolene representerer ikke en garanti for den reelle kvaliteten i rutinene og kommunens vurderinger, men er basert på innhentet informasjon. Det vil alltid være en risiko for at forhold som ikke er omfattet av revisjonen, vil kunne ha medført en annen konklusjon.

Symbolbruken og beskrivelsen av denne er slik:

Symbol	Vurdering av kvalitet
 Rød	Kvaliteten må forbedres - Det analyserte forholdet møter ikke den forventede standard eller krav i forhold til målekriteriene.
 Gul	Kvaliteten bør forbedres - Det analyserte forholdet møter ikke alle aksepterte standarder eller krav i forhold til målekriteriene.
 Grønn	Kvaliteten er tilfredsstillende - Det analyserte forholdet møter de fleste aksepterte standarder og krav.

Figur 1: Visualisering av subjektiv oppfatning av kvalitet.

2.4. Avgrensning og begrensninger

Dette er en forvaltningsrevisjon av etterlevelse av at regler, departementets veiledning for kommunale betalingstjenester og god praksis innenfor selvkostområdene. BDO vil gjennomgå kalkylene som bygger på regnskapsdata. Vi verifiserer sammenhengen til regnskapet, men reviderer ikke riktigheten av regnskapstallene som sådan, men bygger på uttrekk fra regnskapssystemet.

Analyser, vurderinger, konklusjoner og forslag til tiltak bygger på den informasjonen som er mottatt. Gjennom høringen vil beskrivelsen av fakta bli verifisert, men det kan fortsatt være opplysninger som av ulike grunner ikke har blitt forelagt, og som kunne gi andre vurderinger og konklusjoner enn det rapporten bygger på. Vårt arbeid er gjennomført innenfor en begrenset tidsramme og tidsperiode, og omfanget og fullstendigheten av analysene som er foretatt, må ses i lys av dette. Vi kan ikke gå god for at alle relevante forhold er avdekket eller analysert.

3. Kommunens håndtering av etterkalkylene til gebyrområdene

3.1. Faktabeskrivelse

3.1.1. Kontroll av etterkalkyle for 2015 på relevante gebyrområder

Ved beregning av selvkost (etterkalkyle) for relevante gebyrområder benytter kommunen en Excel-modell (senere referert til som «etterkalkylen»). Denne modellen er bygget for å tilfredsstille retningslinjer som er satt for å beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester. Det vil si at den blant annet skiller mellom direkte og indirekte henførbare kostnader, samt kapitalkostnader.

Forutsetningene som ligger til grunn for etterkalkylen er redegjort for i et notat utarbeidet av Andebu kommune i 2013. Vi har som del av denne revisjonen også gjennomgått dette notatet, og i den grad forutsetningene i denne avviker fra beregningene av selvkost for 2015, er dette forklart i intervju.

For øvrig har vi vurdert om Andebu kommune har beregnet selvkost på gebyrområdene korrekt i 2015 ved å kontrollere om:

- Relevante regnskapsposter for direkte kostnader er overført korrekt til etterkalkylen.
- Relevante regnskapsposter for indirekte kostnader er overført korrekt til etterkalkylen.
- Relevante anleggsmidler for beregning av kapitalkostnader er overført korrekt til etterkalkylen.
- Benyttede fordelingsnøkler for indirekte kostnader virker rimelige.
- Benyttede avskrivningsperioder er rimelige.
- Benyttet rentesats er korrekt.

Dette arbeidet er utført for gebyrområdene vann, avløp, renovasjon og slam, og våre vurderinger og konklusjoner baserer seg på disse gebyrområdene. Kontroll av om anskaffelseskostnad på anleggsmidler er korrekt overført fra regnskapet til etterkalkylen, at benyttede avskrivningsperioder er rimelige og om benyttet rentesats er korrekt, er kun utført for gebyrområdene vann og avløp. Dette fordi de øvrige gebyrområdene har svært begrenset med kapitalkostnader da tjenestene kjøpes eksternt.

For nærmere beskrivelse av de enkelte kostnadselementene og revisors kontroll, vises til vedlegg 6.3.

3.1.2. Kommunen har et mer aktivt forhold til VESAR enn VIV når det gjelder samhandling gjennom året. For begge selskapene gir årsregnskapene grunnlag for vurdering av selvkost.

Kommunene er medeier i Vesar AS (Vestfold Avfall og ressurs) som er et kommunalt eiet aksjeselskap for avfallshåndtering i Vestfold. Kommunens eierandel er på 2,37%. Vesar AS håndterer innsamling og etterbehandling av og husholdningsavfall og fakturerer kommunen for disse tjenestene. Videre er også kommunen medeier i Vestfold Vann IKS (tidligere VIV) med en eierandel på 0,98%. Vestfold Vann IKS leverer vann til et begrenset område i kommunen². Kommunen kjøper også ulike tjenester til andre områder som avløp og tømning av septik av eksterne leverandører.

² Det aktuelle området er Kodal og utgjør om lag 70 000 kubikk i året.

Kommunen håndterer selv fakturering av gebyrer og utarbeidelse av for- og etterkalkyler for alle selvkostområdene uavhengig av hvordan disse er organisert.

Kommunen mottar som deleier i Vesar AS og Vestfold Vann IKS, sakene som skal behandles på generalforsamlingen. Det var i 2015 og 2016 ment å fremme sak til kommunestyret om valg av representant og dennes mandat. I Vestfold Vann IKS inngår også kommunens ordfører i selskapets representantskap som ifølge styrets årsberetning for 2015, har hatt to møter og behandlet 17 saker, herunder regnskap, budsjett og økonomiplan.

Det framkommer for øvrig i vedtektene for VESAR at det skal holdes møter med kommunens administrasjon minst to ganger årlig for utveksling av informasjon om selskapets virksomhet og oppgaver. Det er ikke tilsvarende bestemmelser om løpende orienteringer for Vestfold Vann IKS. Kommunen opplyser at de på administrativt nivå normalt gjennomfører ett møte med VESAR i året. Der gjennomgår man neste års budsjett opp mot sist avlagte regnskap for å få klarhet i eventuelle endringer. Videre diskuteres saker som er særlig aktuelle på tidspunktet for møtet. Kommunen er tydelige på at de er fornøyde med samarbeidet med Vesar AS. Når det kommer til Vestfold Vann IKS har ikke kommunen faste møter, og omfanget av tjenester som leveres til kommunene, anses som svært begrenset. Faktureringen fra selskapet rimelighetsvurderes ut fra erfaringstall fra tidligere år, og det er lite endringer i volum fra år til år.

Vi har forespurt Vesar AS om årsregnskap for 2015, men dette er ikke formelt avlagt enda. Vi har derfor gjennomgått regnskapet for 2014 hvor selskapet gir noteopplysninger om selvkost. Vesar AS hadde en overdekning på ca. 19% i 2014 med gjeld til Andebu kommune på 1,3 mill. Vesar AS besluttet høsten 2006 å avvike sitt tilbud om næringsrenovasjon fra om med 01.07.2007 og kun tilby den lovpålagte husholdningsrenovasjonen. Vi har fått bekreftet fra Vesar AS at selskapet kun tilbyr renovasjonstjenester til husholdninger og har derfor all sin ordinære virksomhet innenfor selvkostområdet.

Vestfold Vann IKS gir i sitt årsregnskap for 2015 også noteopplysninger om selvkost. Selskapet hadde en overdekning på ca. 16% i 2015 med en gjeld til Andebu kommune på kr. 33 733,-. Selskapet fakturerer kommunene åkonto gjennom året med en avregning etter årets slutt.

De valgte revisjonskriteriene for denne problemstillingen er:

- Lover og tilhørende forskrifter som regulerer selvkost (forurensningsloven, vass- og avløpsanlegg, plan- og bygningsloven, matrikelloven og brann- og eksplosjonsvernloven).
- Forskrifter om budsjett og regnskap (klassifisering av utgifter og inntekter), herunder regnskapsstandarder.
- Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester (H-3/14).
- Kommunale vedtak og årsbudsjetter vedrørende betalingstjenester, herunder gebyrregulativ.
- Selskapsavtale/samarbeidsavtale med Vesar AS, Vestfold Vann IKS og eventuelt andre aktører som håndterer Andebus selvkostområder.
- Vedtak og saker vedrørende samarbeidende selskaper.

3.2. Våre vurderinger vedrørende etterkalkylene

Pkt.	Vurderinger
Problemstilling 1:	Har Andebu kommune beregnet henførbare kostnader til gebyrområdene korrekt, og gir selvkostkalkylene et riktig uttrykk for selvkost på de respektive tjenestene?
a) Direkte kostnader Grønn	<p>Henføringen av direkte kostnader til de aktuelle gebyrområdene er uten vesentlige feil.</p> <p>Overføringen av direkte regnskapsposter fra Andebu kommunes årsregnskap til etterkalkylen synes å være korrekt, både når det gjelder hvilke regnskapsposter som er overført, og de spesifikke beløpene.</p> <p>Vi har for det enkelte gebyrområdet summert opp de direkte kostnadene og avstemt dette mot etterkalkylen, uten å finne avvik. Vi anser derfor at kommunens Excel-modell for etterkalkyler behandler de direkte kostnadene korrekt.</p>
b) Indirekte kostnader Grønn	<p>Anvendt metode for fordeling av indirekte kostnader er i henhold til anbefalinger i regelverk, og vi anser henføringen av indirekte kostnader til de aktuelle gebyrområdene for å være uten vesentlige feil.</p> <p>Regnskapspostene som er overført til etterkalkylen som grunnlag for beregning av indirekte kostnader på de ulike gebyrområdene, er etter vår vurdering henførbare. Vi har heller ikke avdekket henførbare kostnader i regnskapet under funksjonene 110 (kontroll og revisjon) og 120 (administrasjon) som ikke er overført til etterkalkylen.</p> <p>Generelt oppfatter revisjonen at Andebu kommune har et bevisst forhold til hvilke indirekte kostnader som er relevante for selvkostområdene, og til hvilke andeler som skal henføres det enkelte gebyrområdet. Dette underbygges av detaljeringsgraden i de nøklene som er benyttet for å fordele indirekte kostnader på det enkelte gebyrområdet. Dette gir grunnlag for god treffsikkerhet. Revisjonen har avdekket en regnefeil knyttet til beregning av fordelingsnøkkel 2A <i>Netto lønnskostnader hele kommunen</i>, uten at effekten anses vesentlig.</p> <p>Gebyrområdene vann og avløp belastes med kr 90.000,- i husleie. Denne er beregnet av eiendomssjefen og ikke gjennom en andel av en faktisk regnskapsført størrelse. Revisjonen har ikke grunnlag for å mene at denne kostnaden ikke er henførbare, men anbefaler at kommunen dokumenterer innholdet og beregningsmetoden.</p> <p>Vi har for det enkelte gebyrområdet summert opp de indirekte kostnadene og avstemt dette mot etterkalkylen, uten å finne avvik. Vi anser derfor at Andebus Excel-modell for etterkalkyler behandler de indirekte kostnadene korrekt.</p>
c) Kapital-kostnader	<p>Det er ikke avdekket vesentlige feil knyttet til kommunens henføring av kapitalkostnader knyttet til de ulike gebyrområdene.</p> <p>For å vurdere hvorvidt grunnlaget for beregning av kapitalkostnader (anskaffelseskostnad og avhendingspris) er korrekt, har vi avstemt</p>

Pkt.	Vurderinger
<p style="text-align: center;"> Grønn</p>	<p>anleggsmidler som fremkommer i etterkalkylene mot kommunens anleggsregister. Det er som del av denne kontrollen ikke avdekket avvik.</p> <p>Videre er det etter vår vurdering benyttet prinsipper for beregning av både avskrivninger og kalkulatoriske renter som i all vesentlighet er i tråd med retningslinjene (selvkostveilederen), og de enkelte beregningene synes korrekte. Andebu kommune har brukt en kalkulasjonsrente på 1,94%, som samsvarer med gjennomsnittlig 5-årig swaprente i 2015 med et tillegg på 0,5 prosentpoeng. Andebu kommune tar ikke med årets aktiveringer i grunnlaget for renteberegningen, noe vi mener ikke er riktig praksis. Effekten utgjør samlet for gebyrområdene imidlertid kun kr. 4.904,- i for lave rentekostnader og anses ikke å være vesentlig.</p> <p>Kommunen beregner kun indirekte kapitalkostnader knyttet til EDB-utstyr/inventar i teknisk avdeling og to lager/verksted. Gebyrområdene vann og avløp får henført en andel av disse kostnadene. Beløpene er uvesentlige. Kommunene virker ikke å ha hatt en full gjennomgang av anleggsregisteret med vurdering av om det er flere anleggsmidler som burde inngått i beregningen av indirekte kapitalkostnader.</p>
<p>d) Tjenester satt bort til andre</p> <p style="text-align: center;"> Grønn</p>	<p>Teknisk avdeling i Andebu kommune har et årlig møte med VESAR, i tillegg deltar kommunen på generalforsamling, mens for Vestfold Vann IKS er det samhandling gjennom representantskapsmøter og deltakelse på generalforsamling.</p> <p>Problemstillingen relaterer seg til kommunens oppfølging av tjenester som er satt bort til andre selskaper, og der spørsmålet om selvkost er relevant. Dette gjelder for det kommunalt eide aksjeselskapet Vesar AS og det interkommunale selskapet Vestfold Vann IKS. Kjøp av tjenester etter anbud der ikke omfattet, da anbudsprisen inngår som ordinær kostnad i selvkostkalkylen for Andebu kommune.</p> <p>For Vesar AS holdes det ett samarbeids- og orienteringsmøte med representanter fra teknisk avdeling i kommunen og Vesar AS i løpet av året. Her gjennomgås blant annet budsjett for kommende år sett opp mot sist avlagte regnskap. Kommunen uttrykker at samarbeidet med Vesar AS er godt. Videre deltar kommunen på selskapets generalforsamling. Kommunen mottar sakspapirene, og det etterstrebes at det fremlegges sak for kommunestyre der valg av representant og dennes mandat inngår.</p> <p>For Vestfold Vann IKS er det ikke vedtektsfestet å ha formelle møter i samarbeidet. Vi har sett innkalling til representantskapsmøte 22.04.2016, hvor protokoller fra styremøter og selskapets årsrapport for 2015 mv. inngår. Det er kommunens ordfører som møter i representantskapet. Det er vår vurdering at dette er tilstrekkelig oppfølging fra kommunens side gitt at Vestfold Vann IKS leverer vann til en svært begrenset del av kommunen innbyggere.</p>

Pkt.	Vurderinger
d)	<p>Selvkostkalkyler som grunnlag for avregning</p> <p> Grønn</p>
	<p>Vesar AS og Vestfold Vann IKS har utarbeidet egne selvkostkalkyler som grunnlag for fordeling av kostnader til eierkommunene.</p> <p>Andebu kommune setter selv opp selvkostkalkyler for alle gebyrtjenestene. Dette innebærer at avregnet pris fra deltakende selskaper tas inn i kommunens kalkyler. Både Vestfold Vann IKS og Vesar AS utarbeider egne noter til årsregnskapet om selvkost, herunder hvordan avregningen med deltakerkommunen er gjort. Faktureringen til kommunene er basert på åkonto fakturering med en avregning ved årets slutt. Andebu kommune har mottatt og bokført avregning for både Vesar AS og Vestfold Vann IKS i sitt regnskap for 2015.</p>

3.3. Vår konklusjon vedrørende etterkalkylene

Konklusjon
<p>Andebu kommune har i all hovedsak henført direkte og indirekte driftskostnader til de aktuelle etterkalkylene korrekt etter gjeldende retningslinjer.</p> <p>Det er ikke avdekket vesentlige feil knyttet til kommunens henføring av kapitalkostnader knyttet til de ulike gebyrområdene, men kommunen kan vurdere om det er ytterligere anleggsmidler som kunne vært inkludert i beregningen av indirekte kapitalkostnader.</p> <p>Andebu kommunes administrasjon har ett samarbeidsmøte med Vesar AS i løpet av året. I tillegg deltar kommunen på selskapets generalforsamling. Samarbeidet med Vesar AS beskrives av kommunen som godt. Vestfold Vannverk IKS følges opp gjennom deltakelse på representantskapsmøter og generalforsamling. Videre utarbeider begge selskapene informasjon om beregning av selvkost og fordeling til deltakerkommunene i noter til årsregnskapet. Det er vår vurdering at kommunen har et tilfredsstillende grunnlag for å følge opp selvkost hos de aktuelle selskapene.</p>

4. Kommunens håndtering av selvkostfond

4.1. Faktabeskrivelse

4.1.1. Behandling av kommunens selvkostfond

I kommunens årsregnskap fremkommer det at kommunen har et historisk mindreforbruk for områdene vann, avløp, renovasjon, feiing og byggesak, og dette er bokført som bundet fond. Videre er det et merforbruk på området slam, og dette er bokført på en memoriakonto. Saldoen på fondene i årsregnskapet stemmer med saldo på tilsvarende fond i oversikt «Aldersfordeling selvkostfond».

Selvkostresultat for 2015 som fremkommer i selvkostfondene for vann, avløp, renovasjon og slam, stemmer med resultatene i mottatte etterkalkyler. For selvkostfondene til byggesak og feiing er det ikke tillagt selvkostresultat for verken 2014 eller 2015, det er heller ikke mottatt etterkalkyler 2015 for disse områdene. Kommune opplyser at disse fondene ble etablert i 2013, men at overføring av årlige selvkostresultater ikke er videreført etter dette.

Ut fra mottatt dokumentasjon synes ikke selvkostfondene å være tillagt kalkulatoriske renter for 2015. Det er tillagt renter i selvkostfondene til vann, avløp og renovasjon for årene 2010-2014, men revisjonen har ikke kontrollert de konkrete beregningene for disse årene. For øvrige fond kan vi ikke se at det er tillagt renter i perioden 2010-2014.

Kommunen har som nevnt positive saldoer på alle sine selvkostfond, foruten slam, ved utgangen av 2015. Nedenfor viser vi en tabell med relevante tall for områdene vann, avløp og renovasjon.

	Vann	Avløp	Renovasjon
Bokført på selvkostfond pr. 31.12.2015	1 386 036	1 917 593	1 826 752
Bokført beløp pr. 31.12.2010 som ikke er benyttet pr. 31.12.2015 (5 år)	698 728	-	498 863
Beløp som må benyttes i 2016 for å utjevne bokført beløp pr. 31.12.2011 (5 år)	854 926	-	682 737

Tabell 1: Illustrasjon av nøkkeltall for selvkostfondene til VAR-områdene i Andebu kommune pr. 31.12.2015. Kilde: Utarbeidet av BDO med bakgrunn i tallgrunnlag mottatt av Andebu kommune.

Innestående på selvkostfondene i pr. 31.12.2015 utgjorde for vann 35% av innkrevet gebyr i 2015, for avløp 37% av innkrevet gebyr og for renovasjon 60% av innkrevet gebyr. Tabellen viser videre at kommunen pr. 31.12.2015 har ubenyttede midler på både selvkostfondet for vann og renovasjon som har stått i mer enn fem år, og at det er en markant økning i beløp som må benyttes i 2016 for at innestående pr. 31.12.2011 skal være utjevnet i løpet av fem år.

Andebu kommune opplyser i intervju at det har vært utfordrende å bygge ned saldo på selvkostfondene. Kommunen har utarbeidet planer for å benytte innestående midler på selvkostfondene, men har ikke truffet med budsjetteringen. En viktig årsak er at kommunen har hatt ubesatte stilling(er) som har ført til lavere lønnskostnader enn forutsatt i forkalkylene. Dette har igjen medført blant annet at planlagte investeringsprosjekter ikke er startet opp.

I senere år, spesielt 2015 og 2016, er det derfor gjort ekstraordinære kutt i gebyrene for å få benyttet innestående på fondene. I forbindelse med forkalkylen for 2016 er det lagt til grunn at selvkostfondene for vann, avløp og renovasjon skal være benyttet i sin helhet innen utgangen av 2017.

4.1.2. Håndtering av selvkostfond i forbindelse med kommunesammenslåingen

Problemstillinger knyttet til selvkostfond og innestående midler ved kommunesammenslåingen som skal tre i kraft fra 01.01.2017 er drøftet. Det er nedsatt en arbeidsgruppe med representanter fra Andebu, Sandefjord og Stokke kommuner som jobber spesifikt med selvkostområdene for den nye kommunen. I deres arbeid inngår blant annet å foreslå en løsning for hvordan de eksisterende selvkostfondene i de respektive kommunene skal håndteres i forbindelse med sammenslåingen. Det skal etter planen legges frem en sak for politisk behandling om temaet i hver av de tre kommunene i juni.

Andebu kommunes representant i arbeidsgruppen anser per nå at det er to reelle muligheter for håndtering av selvkostfondene. Den ene er at fondene tilbakebetales til dagens innbyggere, og den andre at de de respektive fondene i hver kommune slås sammen ved kommunesammenslåingen. Videre ønsker Andebu at det velges en felles løsning slik at de reelle gebyrene innbyggerne i den nye kommunene skal betale ikke blir påvirket av tidligere kommunegrenser.

Vi har i våre vurderinger lagt følgende revisjonskriterier til grunn:

- Lover og tilhørende forskrifter som regulerer selvkost (forurensningsloven, vass- og avløpsanlegg, evt. plan- og bygningsloven, matrikkelloven og brann- og eksplosjonsvernloven).
- Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester (H-3/14).
- Kommunale vedtak og årsbudsjetter vedrørende betalingstjenester, herunder gebyrregulativ.

4.2. Våre vurderinger vedrørende selvkostfondene

Pkt.	Vurderinger
Problemstilling:	Har Andebu kommune behandlet de aktuelle selvkostfondene korrekt?
a)	<p>Kommunen har overført årets selvkostresultat for VAR-områdene til selvkostfondene, men det er ikke beregnet renter for 2015. Videre har kommunen opptjente fondsmidler som er eldre enn fem år for områdene vann og renovasjon.</p> <p>Vår gjennomgang viser at kommunen har overført årets selvkostresultat (2015) korrekt til selvkostfondene for VAR-områdene. Håndteringen og praksisen for selvkostfondene til feiing og byggesak fremstår som uklare. Disse fondene ble opprettet i 2013, men det er ikke tillagt selvkostresultat for verken 2014 eller 2015. Videre fremkommer saldo for alle selvkostfondene i kommunens regnskap for 2015.</p> <p>Det er et generelt funn at det ikke tillagt renter i selvkostfondene for 2015, noe som bør rettes opp i ved utarbeidelse av etterkalkylen for 2016.</p> <p>Selv om kommunen har igangsatt ekstraordinære tiltak for å bygge ned selvkostfondene, er det både for områdene vann og renovasjon innestående midler ved utgangen av 2015 som har stått i mer enn fem år.</p>
 Gul	<p>b)</p> <p>Kommunen arbeider aktivt med problemstillinger knyttet til selvkostfond ved en kommunesammenslåing, og temaet skal etter planen politisk behandles i juni 2016.</p> <p>Kommunen har identifisert aktuelle utfordringer knyttet til selvkostfond ved en kommunesammenslåing, og det er nedsatt en felles arbeidsgruppe for de tre kommunene som arbeider med selvkostområdene, herunder også håndtering av de eksisterende selvkostfondene.</p> <p>Det opplyses at det skal fremmes en politisk sak om selvkost i den nye kommunen i hver av de tre eksisterende kommunene. Denne saken skal blant annet omhandle håndtering av dagens selvkostfond. I dag fremstår to alternativer som de mest sannsynlige, enten å tilbakebetale fondene til dagens innbyggere i hver kommune, eller slå sammen de respektive fondene. En forutsetning for den siste løsningen er at innestående på fondene per innbygger ikke er vesentlig forskjellig i dagens kommuner.</p> <p>Det er vår vurdering at Andebu kommune har tilstrekkelig oppmerksomhet på håndtering av dagens selvkostfond i forbindelse med kommunesammenslåingen. Blant annet skal det innen utgangen av 2016 bli besluttet en tilfredsstillende måte å avslutte disse på, enten gjennom tilbakebetaling til dagens innbyggere eller ved</p>
 Grønn	

Pkt.	Vurderinger
	sammenslåing av fondene i de tre kommunene. Disse to løsningene er begge i tråd med de mulige løsningene vi skisserte i vår rapport «Forvaltningsrevisjon av selvkost, Sandefjord kommune» i 2015.

4.3. Vår konklusjon vedrørende selvkostfondene

Konklusjon
<p>Kommunen har overført årets selvkostresultat for VAR-områdene til selvkostfondene, men det er ikke beregnet renter for 2015. Videre fremstår praksisen og håndteringen av selvkostfondene for feiing og byggesak uklar. Disse fondene ble opprettet i 2013, men det er ikke tillagt selvkostresultat for verken 2014 eller 2015.</p> <p>Selv om kommunen har igangsatt ekstraordinære tiltak for å bygge ned selvkostfondene, er det både for områdene vann og renovasjon innestående midler ved utgangen av 2015 som har stått i mer enn fem år.</p> <p>Andebu kommune har tilstrekkelig oppmerksomhet på håndtering av dagens selvkostfond i forbindelse med kommunesammenslåingen.</p>

5. Kommunens håndtering av skillet mellom nærings- og husholdningsavfall

5.1. Faktabeskrivelse

Ved gjennomgang av regnskapet ser vi at det ikke er ført kostnader på en egen funksjon for «renovasjon næring/håndtering av næringsavfall». Dette skyldes at dette er en tjeneste som i Andebu kommune håndteres av private aktører, og dette gjelder også avfallet ved kommunens egne formålsbygg. Den største leverandøren til Andebu kommune er Norsk Gjenvinning, og deres tjenester føres på funksjon for det enkelte formålsbygg.

Husholdningsavfallet i kommunen håndteres av Vesar AS, men kommunen står selv for fakturering av gebyrer og utarbeidelse av etterkalkyle for selvkostområdet. Vesar sluttet med håndtering av næringsavfall i 2007 og driver nå sin virksomhet kun innenfor det lovpålagte selvkostområdet.

Følgende revisjonskriterier er lagt til grunn for våre vurderinger:

- Lover og tilhørende forskrifter som regulerer selvkost knyttet til renovasjon (forurensningsloven og avfallsforskriften).
- Evt. Miljødirektoratets veiledning til beregning av avfallsgebyrer.
- Vedtak og saker knyttet til gebyrregulativ.

5.2. Vurderinger knyttet til skillet mellom nærings- og husholdningsavfall

Pkt.	Vurderinger
Problemstilling:	Har Andebu kommune foretatt avgrensninger mellom innsamling og behandling av husholdningsavfall og næringsavfall slik at det ikke foretas kryssubsidiering av næringsavfallet?
IA	<p>Foruten fakturering av gebyrer er håndtering av husholdningsavfall satt bort til Vesar AS. Kommunen er heller ikke selv involvert i håndteringen av næringsavfall, og problemstillinger knyttet til eventuell kryssubsidiering og krav om regnskapsmessig skille er derfor ikke aktuelle.</p> <p>Da kommunene selv ikke driver innsamling eller videreforedling av verken husholdningsavfall eller næringsavfall, og etter eget utsagn kun står for faktureringen av gebyrer knyttet til husholdningsavfall, vil spørsmålet knyttet til mulig kryssubsidiering mellom nærings- og husholdningsavfall ikke være aktuelt for kommunen.</p> <p>Leverandøren av husholdningsrenovasjon, Vesar AS, tilbyr ikke næringsrenovasjon, og kryssubsidiering er således utelukket der. Hvorvidt eksterne leverandører, som Norsk Gjenvinning, også tilbyr husholdningsrenovasjon og eventuelt har etablert et hensiktsmessig regnskapsmessig skille mellom disse to tjenestene, er utenfor denne revisjonens mandat å vurdere.</p>

5.3. Vår konklusjon vedrørende skillet mellom nærings- og husholdningsavfall

Konklusjon
<p>Foruten fakturering av gebyrer er håndtering av husholdningsavfall satt bort til Vesar AS. Kommunen er heller ikke selv involvert i håndteringen av næringsavfall, og problemstillinger knyttet til eventuell kryssubsidiering og krav om regnskapsmessig skille er derfor ikke aktuelle.</p>

6. Høringsuttalelse

Viser til høringsuttalelse for rapport om forvaltningsrevisjon for selvkosttjenester. Rådmannen i Andebu er i stor grad klar over de problemstillingene som blir belyst i rapporten, og stiller seg bak de funnene som BDO har redegjort for.

Når det gjelder renter tillagt selvkostfond, er dette en problemstilling som rådmannen er bevisst på, og som det i forbindelse med regnskapsavslutning 2016 ble diskutert med kommunens revisjon. Det er konkludert med at dette er et forhold som bør rettes opp i regnskapet for 2016.

Problemstillingen i forhold til fem års utjevning av selvkostfond og fremførte underskudd er også et forhold som kommunens administrasjon har søkt å innarbeide, både i forkalkyler for selvkostområdene og i forkant av den forestående kommunesammenslåingen.

Forholdet for VARS- områdene er eksplisitt nevnt i gjeldende økonomiplan og budsjett, hvor det er søkt å innarbeide tidligere års etterslep på opparbeidede selvkostfond.

I forhold til både byggesak og feiing, vil manglende bruk av fond i 2014/2015 bli lagt til grunn i regnskapet for 2016. Rådmannen oppfatter at man ved å gjøre dette, vil påse å være innenfor regelverket om fem års utjevning.

Forvaltningsrapporten påpeker også at det skal fremmes en egen sak om disponering av selvkostfond og behandling av fremført underskudd i forbindelse med kommunesammenslåingen. Rådmennene i de tre SAS- kommunene er opptatte av at problemstillingen behandles med de samme forutsetningene, og det innstilles på likelydende vedtak i de tre kommunene. Bakgrunnen er at man ønsker en lik behandling av alle innbyggerne i den nye kommunen, og at gebyrgrunnlagene så langt som mulig harmonerer med hverandre. Forskjeller i praksis kommunene i mellom gjør at det er flere forhold enn størrelsen på selvkostfond som tillegges vekt når man skal vurdere hva som både er hensiktsmessig og rettmessig anvendelse av midlene, samt hvorvidt man skal kreve inn tidligere års underskudd på selvkostområdene.

Det påpekes mindre feil i beregningsmodellen, som forvaltningsrapporten definerer til ikke å være av vesentlig karakter. Rådmannen vil likevel se på dette forholdet i forbindelse med etterkalkylen for selvkostområdene i 2016.

Oppsummert vil det fra kommunens administrative ledelse påpekes at forvaltningsrevisjonsprosjektet har blitt oppfattet som konstruktivt og nyttig, og at det er flere forhold som har blitt diskutert i dialog med BDO som rådmannen har kunnet anvende direkte inn i prosessen med kommunesammenslåing. Selv om det hadde vært nyttig å ha en slik gjennomgang noe tidligere i prosessen, har det likevel vært svært nyttig å ha en intern gjennomgang av egen praksis og samtidig få en objektiv, fagkyndig gjennomgang av rutiner og anvendte modeller.

7. Vedlegg

7.1. Oversikt over mottatt dokumentasjon

- Årsberetning og regnskap 2015
- Kommuneregnskapet 2015 (excel-rapport)
- Anleggsregister peer 31.12.2015
- Forkalkyler (budsjett og gebyrer) for vann, avløp, renovasjon og slam
- Etterkalkyler for vann, avløp, renovasjon og slam
- Fordelingsnøkler regnskap 2015
- Innestående på fond og fondsutvikling på selvkostområdene
- Budsjett og økonomiplan 2016-2019 (vedtatt)
- Konteringsbilag for avregning av selvkost for 2015 fra Vesar AS og Vestfold Vann IKS
- Brev fra Vesar - avslutning av næringsrenovasjon

Oversikt over dokumentasjon som er innhentet av BDO

- Vedtekter VESAR
- Årsrapport VESAR 2014
- Selskapsavtale VIV
- Årsregnskap 2015 Vestfold Vann IKS

7.2. Mindre forhold som er omtalt i rapporten og som kan utbedres

1. Korrigere formelen for fordelingsnøkkelen: *A Netto lønnskostnader hele kommunen.*
2. Kommunene kan legge inn årets investeringer ved beregning av kalkulatoriske rentekostnader, dette gjøres ikke i dag.
3. Innhold og beregningsmåte for husleien som er belastet gebyrområdene vann og avløp bør dokumenteres.
4. Kommunen kan gjennomgå sitt anleggsregister og vurdere om det er anleggsmidler som bør inngå i beregningen av indirekte kapitalkostnader. Dette i tillegg til de anleggsmidlene som allerede inngår i dagens beregning.

7.3. Beskrivelse av kostnadselementene i selvkostkalkylen

7.3.1. Kontroll av direkte henførbare kostnader

Som kontroll av at de direkte kostnadene henført til etterkalkylen stemmer med de faktiske kostnadene oppgitt regnskapet for det enkelte gebyrområdet, har vi avstemt tallene som fremkommer i etterkalkylen mot kommunens årsregnskap på «hovedartsnivå»³. Videre er det kontrollert at benyttede formler og utregninger for direkte kostnader i etterkalkylen stemmer.

³ Det vil si at vi under hver relevant «funksjon» har avstemt «lønnskostnader», «varer», «tjenester», «tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon», «overføringsutgifter», «Finansutgifter mv», «Salgsinntekter», «refusjoner», «overføringsinntekter» og «finansinntekter».

7.3.2. Kontroll av indirekte henførbare kostnader

Kommunen selv omtaler de indirekte kostnadene som tilleggstjenester/støttefunksjoner. Kommunen definerer følgende som indirekte henførbare tjenester til kjerneproduktet:

Tilleggsytelser/tjenester:

- Regnskap
- Fakturering
- Kontorstøtte
- Ekspedisjon
- Post- og teletjeneste
- Drift av felles maskinpark
- Bygningsdrift

Støttefunksjoner:

- Personal- og lønnsfunksjon
- Personalpolitiske tiltak
- Sentral opplæring
- Hustrykkeri
- IT-tjenester
- Juridisk bistand
- Tekniske konsulenttjenester og bistand ved prosjektering
- Revisjon

For kontroll av om kommunen henfører indirekte kostnader korrekt til gebyrområdene, har vi vurdert den enkelte post som er tatt med i etterkalkylen.

Fordelingen av de indirekte kostnadene på det enkelte gebyrområdet er basert på fordelingsnøkler. I Andebu benyttes tre ulike fordelingsnøkler basert på hva slags kostnad som skal fordeles:

	Vann		Avløp		Renovasjon		Slam
	f. 340	f. 345	f. 350	f. 353	f. 355	f. 357	f. 354
1A: Brutto utgifter hele kommunen	0,30 %	0,59 %	0,79 %	0,62 %	1,23 %	0,00 %	0,15 %
2A: Netto lønnsutgifter hele kommunen	0,17 %	0,98 %	1,02 %	0,98 %	0,03 %	0,00 %	0,00 %
3A: Netto lønnsutgifter teknisk	1,46 %	8,63 %	8,95 %	8,61 %	0,24 %	0,00 %	0,00 %

Tabell 1: Fordelingsnøkler til selvkost basert på regnskap 2015. Kilde: Andebu kommune.

Avhengig av om det er lønn eller andre driftskostnader, fordeles altså de indirekte kostnadene basert på det enkelte gebyrområdets andel av kommunens totale driftsutgifter eller lønnskostnader.

Revisjonen har avdekket en regnefeil knyttet til beregning av fordelingsnøkkel 2A *Netto lønnskostnader hele kommunen*. I beregningen av denne er det lagt inn det dobbelte av lønnskostnadene til den enkelte tjeneste (telleren i regnestykket), mens det for kommunens totale lønnskostnader (nevneren i regnestykket) er benyttet riktig tall. Dette er gjør at indirekte kostnader henført selvkost basert på nøkkelen er dobbelt så høye som de egentlig skal være.

Vi har i tillegg gjennomgått ansvarsområdene som ligger under funksjon 110 (Kontroll og revisjon) og 120 (administrasjon) i regnskapet for 2015. Dette for å kontrollere om det er relevante poster som ikke er henført i etterkalkylen. Vi har ikke avdekket poster i kommunens regnskap på disse funksjonene som burde inngå i etterkalkylen.

Kommune har valgt å belaste gebyrområdene vann og avløp med en internhusleie på kr. 99.000 hver. Denne internhusleien knyttes til tjenesteområdenes bruk av administrasjonsbygg (Herredshuset) og er utarbeidet av eiendomssjefen. Revisor er ikke gjort kjent med innhold og beregningsmodell for denne.

7.3.3. Kontroll av kapitalkostnader

For å vurdere hvorvidt grunnlaget for beregning av kapitalkostnader (anskaffelseskostnad og avhendingspris) er korrekt har vi avstemt anleggsmidler som fremkommer i etterkalkylene mot kommunens anleggsregister. Det er som del av denne kontrollen ikke avdekket avvik.

Revisjonen har gjennomgått anleggsregisteret tilsendt fra Andebu kommune per 31.12.2015, og har ikke identifisert anleggsmidler vi mener burde vært henført direkte kostnader for noen av gebyrområdene som ikke allerede er tatt med. Vi legger videre merke til at to anleggsmidler som av navn ser ut til å gjelde samme avgiftsområde er tilordnet to ulike. Dette gjelder Kloakkrenseanlegget Høyfjord som er tilordnet vann og Kloakkrenseanlegget Kodal som er tilordnet avløp. Kalkulatoriske kapitalkostnader for de to anleggsmidlene i 2015 er henholdsvis kr. 37.219 (Høyfjord) og kr 130.788,- (Kodal).

Revisjonen har også gjennomgått kommunens bruk av avskrivningsperioder og rentesats for beregning av kalkulatoriske rentekostnader. For investeringer knyttet til infrastruktur er det benyttet en avskrivningsperiode på 40 år, for EDB er det benyttet 5 år og for bygninger er det benyttet 50 år. Rentekostnader er beregnet med gjennomsnittlig kapitalbinding i 2015, og det er benyttet en kalkulasjonsrente på 1,94 %. Dette er i tråd med KMDs anbefaling om bruk av 5-årig swaprente for 2015 med tillegg på 0,5 prosentpoeng. Kommunene medtar ikke årets investeringer sin beregning av kapitalkostnader. Dette resulterer da i at kommunen etter vårt syn har beregnet kr 4.904 for lite i kalkulatoriske rentekostnader totalt for alle selvkostområdene.

I etterkalkylen er det inkludert indirekte kapitalkostnader knyttet til inventar/utstyr/EDB og et lager/verksted benyttet av teknisk avdeling. Avskrivninger og kalkulatoriske rentekostnader for disse er henført gebyrområdene vann og avløp med en prosentvis andel på 25 % for lager, og 12,5 % for inventar/utstyr/EDB.

* * *